

7/6021
G.K.147

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.418/2534/8358
Konu : Yazılı soru önergesi

19.12/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 14/06/2016 tarihli ve 43452547-120.07-41364 sayılı yazı,
b) 01/07/2016 tarihli ve 56020453/2016-610.01-E.1522/5605 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6021 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.418/2533/8357
Konu : Yazılı soru önergesi

19.12./2016

Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Adana Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6021 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarında, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

II- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Hükümlülerin Nakilleri" başlıklı dokuzuncu bölümünün "Zorunlu nedenlerle nakil" kenar başlıklı 56. maddesinde, kurumların elverişsiz ve yetersiz kalması, kapsama gücünün aşılması, kullanılamaz hâle gelmesi, asayiş, güvenlik, doğal afet, yangın ve büyük onarım gibi zorunlu nedenlerle başka kurumlara nakledilmeleri gerekli görülen hükümlülerin, yargı çevresi dışında Adalet Bakanlığınca belirlenen ve konumlarına uygun olan diğer kurumlara nakledilebileceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

B) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular, mevzuat hükümleri çerçevesinde, kapasitesi yoğun olan ceza infaz kurumlarından kapasitesi uygun olan ceza infaz kurumlarına nakledilmekte olup, hükümlü ve tutukluların ailelerine yakın ceza infaz kurumlarında barındırılmaları bazen mümkün olamamaktadır.

III- A) Bakanlığımızın gözetimi altında bulunan çocuklar, ulusal ve uluslararası mevzuatta belirtildiği üzere, özel önem ve öncelik taşıyan hassas gruplar olarak tanımlanmakta ve kurumda yürütülen tüm iş ve eylemlerin "Çocuğun Yüksek Yararı" ilkesine uygun olarak yürütülmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda, ceza infaz kurumlarında bulunan çocuklara yönelik geliştirilen ve sürdürülen tüm eğitim ve iyileştirme çalışmalarıyla, çocukların kurumda bulundukları süre içinde suça sürüklenmelerine neden olan etkenlerin ortaya çıkarılması, elde edilen bilgiler doğrultusunda uygun müdahalelerin yapılması ve etkili yöntemlerin uygulanması temel alınarak çocuğun, sosyalleşme sürecini kolaylaştırma ve yeniden toplumla bütünleşmesini sağlamak hedeflenmektedir.

Psiko-sosyal yardım servisi uzmanlarınca çocukların bireysel özellikleri de dikkate alınarak, onlarla bireysel görüşme ya da grup çalışması yoluyla onlara içinde bulundukları koşullara yönelik farkındalıklarını artırma ve durumlarına yönelik alternatif çözümler

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

geliştirme yönünde destek verilmektedir. Bu esnada ailesi ya da başka sosyal destek sistemleri harekete geçirilerek çocuğa gerekli müdahalelerde bulunmaktadır. Salıverilme sonrası koruma ve yardım çalışmaları ile çocukların eğitimlerini sürdürmelerine ve iş bulmalarına yardımcı olunmaktadır. Böylece toplumda uyumlu bireyler olarak yer almalarına katkı sağlanmaktadır.

B) "Çocuğun Yüksek Yararı" doğrultusunda yapılan yasal ve yapısal düzenlemeler ve 5275 sayılı Kanunun 11. maddesinde yer alan düzenlemeler gereğince, tutuklu çocuklar kendilerine ait kapalı ceza infaz kurumlarında, çocuk sayısının az olduğu ve çocuk kapalı ceza infaz kurumunun olmadığı illerde ise yetişkin ceza infaz kurumlarının çocuklar için ayrılmış bölümlerinde kalmaktadırlar. Hükümlü çocuklar ise, çocuk eğitimevlerinde kalmaktadır.

Çocuk eğitimevleri; çocukların eğitilmeleri, meslek edinmeleri ve yeniden toplumla bütünleştirilmeleri amaçlarının yerine getirildiği kurumlardır. Bu kurumlarda firara karşı engel bulunmaz. Kurum güvenliği iç güvenlik görevlilerinin gözetim ve sorumluluğunda sağlanır.

C) Çocukların ceza infaz kurumuna geldiği andan tahliye sürecine kadar geçen sürenin etkin ve verimli geçirilmesinin sağlanması amacıyla bilimsel verilere dayalı bir sistem olan bireyselleştirilmiş iyileştirme sistemine geçilmiştir. Çocuk tutuklu ve hükümlüler, ceza infaz kurumuna geldiği andan itibaren ilgili birimler tarafından bilimsel bir değerlendirme formu olan ARDEF (Araştırma-Değerlendirme Formu) ile değerlendirilmekte ve suça sürüklenme nedenlerine ilişkin risk durumları tespit edilmekte olup, risk durumlarına göre çeşitli programlara yönlendirilmektedir.

Öte yandan, Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi içinde yer alan grup liderliği uygulaması ile çocukların barındıkları koğuş veya odalar dışında çocukların birlikte paylaşımda bulundukları ortak yaşam alanları oluşturulmuş, ortak yaşam alanlarında grup liderleri için özel mekanlar ayrılmıştır. Pedagojik eğitim almış ceza infaz koruma memurları arasından seçilen grup liderleri, çocukları gözlemleyerek ve onların katıldığı çeşitli etkinliklere katılarak çocuklarla paylaşımda bulunarak 24 saat esasına göre çalışmaktadır. Bu uygulama ile çocukların birbirleri üzerindeki akran zorbalığını engellemek, olumlu rol model olarak davranış değişikliğine yol açmak hedeflenmektedir.

IV- Kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri, idarî denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri, sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları, yine 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idari yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

V- Adana Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta,

1- 01/09/2016 tarihi itibarıyla Adana E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 4 hükümlü ve 73 tutuklu erkek çocuk bulunduğu,

2- Ceza infaz kurumlarında görevli psikolog ve sosyal hizmet uzmanları tarafından tutuklu ve hükümlü çocukların aileleriyle telefon, bireysel ve grup çalışmaları yoluyla temasa geçilmekte, aileler psiko-sosyal açıdan desteklenip çocuklarının rehabilite sürecine dahil edilmekte olduğu,

3- 24/01/2013 tarihli 6411 sayılı Kanunun 6. maddesi ile 2013 yılı Nisan ayı içinde ödül mevzuatı infaz sistemimize kazandırıldığı; bu mevzuatla birlikte yürürlüğe giren ödül yönetmeliği kapsamında, eğitim ve iyileştirme faaliyetlerine aktif olarak katılan çocuk tutuklu ve hükümlülerin aileleri ile aile görüşmesi yapabilmeleri için kurum bünyesinde uygun ortamların oluşturulduğu,

4- Türk Kızılayı ile Bakanlığımız arasında, 05/11/2014 tarihinde ceza infaz kurumlarında bulunan salıverilme tarihi yaklaşmış, ekonomik yoksunluk ve buna bağlı mağduriyetler yaşadığı tespit edilen çocuklara ve ekonomik yoksunluk nedeniyle çocuğunu ziyarete gelemeyen aile üyelerine maddi yardım yapılmasına yönelik işbirliği protokolü imzalandığı,

Ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlü çocukların yeniden topluma kazandırılması kapsamındaki çalışmaların çok yönlü ve planlı bir şekilde yürütüldüğü,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAG
Bakan